

ลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยง
ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Behavioral Characteristics Against Islamic Ways Among Muslim Risk Youth
in Three Southern Border Provinces of Thailand

อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง* และเกษตรชัย และหีม

Abdullah Chelong* and Kasetchai Laeheem

ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla 90110, Thailand

*Corresponding author, e-mail: dullpsu@gmail.com

(Received: May 15, 2018; Revised: Jun 24, 2018; Accepted: Jun 28, 2018)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 40 คน และการประชุมระดมสมองจำนวน 200 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังขาดการตระหนักรู้ในพฤติกรรมที่แสดงออกต่อตนเอง นำเสนอตัวตนในสื่อออนไลน์อย่างเปิดเผยและไม่เหมาะสม ซึมซับแนวความคิดให้เป็นแนวตะวันตก ติดยาเสพติดและการพนันฟุตบอล ขโมยทรัพย์สินเงินทองของบิดามารดา อยู่ร่วมกันระหว่างเพศตรงข้ามในที่มืด ขบถซ่อนท้ายหญิงชายดังสามภรรยา ใช้ชีวิตร่วมกันในบ้านพักในขณะที่ยังไม่แต่งงาน การคบชู้สาวในพื้นที่สาธารณะ การสมสู่ และมีเพศสัมพันธ์

คำสำคัญ : ลักษณะ พฤติกรรม เยาวชนมุสลิม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this research was to investigate behavioral characteristics against Islamic ways among Muslim risk youth in three Southern border provinces including Narathiwat, Yala, and Pattani using qualitative research methodology. Data was collected by in-depth interviews with 40 key informants and 200 brainstorming sessions. The result found that Muslim risk youth in three Southern border provinces is lack of awareness of self-expression, presenting identity in social media openly and inappropriately, affection of western mindset, drug addiction and football gamble, stealing money from parents and peers, living together with opposite sex in the dark, adulterous relations in public place, living as unmarried couple, and sexual intercourse

Keywords: Characteristics, Behavior, Muslim youth, Three Southern Border Provinces

บทนำ

การต่อสู้ที่ต้องใช้พลังมหาศาลที่สุดในชีวิตมนุษย์ คือการต่อสู้กับตัวตน ให้อยู่ภายใต้กรอบคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ภายใต้กฎกติกาทางสังคมที่ถูกต้อง เมื่อมนุษย์ถูกสร้างขึ้น มนุษย์ไม่ได้มีเพียงแค่กล้ามเนื้อความสวยงามจากภายนอกเท่านั้น แต่มนุษย์ประกอบด้วย หัวใจ สติปัญญา จิตวิญญาณ และความงดงามจากภายใน กระนั้นสิ่งเหล่านั้น ก็จะต้องได้รับการพัฒนาจากสถาบันทางสังคมเช่นกัน การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อของมนุษย์ทุกคน ล้วนเกิดจากสภาวะการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งสังคมมีส่วนในการปั้นมนุษย์ให้มีลักษณะที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าเขาอยู่ในสังคมใด เขาเรียนรู้อะไร รู้ดี รู้ชั่ว จากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และสังคมที่มนุษย์นั้นอาศัยอยู่เช่นเดียวกัน ในขณะที่อิสลามนั้น ได้กำหนดให้มนุษย์ หรือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามอยู่ภายใต้กรอบบทบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้า หรือบทบัญญัติจากคัมภีร์อันกรุอาอัน และวิจนะของท่านศาสดามูฮัมหมัด(ซล.) เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต แต่ด้วยสภาวะการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์โดยตรง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม กล่าวคือ เยาวชนมีการคบเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย มีอิสระเกี่ยวข้องกับบอยมูช ละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติศาสนกิจ อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตที่เป็นอิสระภายใต้สภาพการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ช่องว่างระหว่างความคิดและการร่วมกิจกรรมของคนผู้ปกครองกับลูกมีมากขึ้น วิถีชีวิตของพ่อแม่ถูกพันนาการด้วยภาระงานและความรับผิดชอบในเรื่องเศรษฐกิจจนมีเวลาว่างให้กับลูกน้อยลง จนทำให้การดูแล การสอดแทรกทัศนคติในการดำเนินชีวิตกับลูกหายไป (Laeheem, 2017, p.185) ในขณะที่เยาวชนมุสลิมควรได้รับการพัฒนาทั้งการรับรู้ การเรียนรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อบนพื้นฐานของอิสลาม อย่างไรก็ตามการพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องต้องทราบลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางสำคัญ ในการศึกษาหาแนวทางเพื่อการพัฒนาและยกระดับพฤติกรรมดังกล่าว ให้สอดคล้องกับวิถีของอิสลาม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในตอนท้ายของบทความวิจัยเรื่องนี้

ลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะทำให้ได้ข้อค้นพบ ถึงการรับรู้ การเรียนรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อ ที่แสดงออกผ่านพฤติกรรม การใช้ชีวิตที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม เพราะสิ่งเหล่านั้นจะเป็นคำตอบสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมเยาวชนมุสลิมที่แสดงออก ในสถาบันทางสังคม อาทิเช่น พฤติกรรมในครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน การแสดงออกในสื่อออนไลน์ พื้นที่สาธารณะ และการแสดงออกต่อตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกเหล่านั้น ก็ล้วนเป็นชะตากรรมทางสังคมที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้คนในสังคมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมเหล่านั้น ผู้วิจัยในฐานะพลเมืองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงให้ความสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อน และมีส่วนในการพัฒนาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ภายใต้วิถีของอิสลาม และพลเมืองโลกที่ต้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลักษณะพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อ ที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง สื่อออนไลน์ ครอบครัว สถาบันการศึกษาและในพื้นที่สาธารณะ

2. พฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม หมายถึง กริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิบัติกริยาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเยาวชนมุสลิมเช่น ไม่ละหมาด ไม่ถือศีลอด ไม่บริจาคทาน ไม่ศึกษาอัลกุรอาน คบเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศเกินขอบเขตเล่นพนัน ดิตยาเสพติด การแต่งกายที่ผิดหลักอิสลามของเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการเป็นเด็กและผู้ใหญ่ที่นับถือศาสนาอิสลาม อาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) และการประชุมระดมสมอง (Brainstorming) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์ตรงด้านการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานอุทยานการเรียนรู้เยาวชน จำนวน 10 คน นักวิชาการ จำนวน 5 คน ครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 5 คน ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 10 คน ผู้นำเยาวชน จำนวน 10 คน จำนวนทั้งสิ้น 40 คน โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ลงพื้นที่เก็บข้อมูลไปยังศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประสานงานผู้ให้ข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาเชิงลึกด้วยการประชุมระดมสมอง (Brainstorming) โดยเชิญกลุ่มเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม ของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 100 คน แบ่งเป็น 10 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ผ่านกระบวนการกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 200 คน (วันที่ 14 เมษายน 2560 และวันที่ 9 เมษายน 2560) ณ หอประชุมชูเกียรติปิติเจริญกิจ ม.อ.ปัตตานี โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitators) พร้อมรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. จำแนกประเภทของปรากฏการณ์และจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่โดยนำข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายกันมารวมไว้ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

2. ประมวลข้อมูลแต่ละหมวดหมู่ โดยการนำข้อมูลที่จำแนก หาความหมาย องค์ประกอบ และเชื่อมโยงให้เห็นภาพรวม รวมทั้งการตีความเพื่ออธิบายตามประเด็นที่ศึกษาพร้อม ๆ กับการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการทบทวนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลจริงที่ได้จากพื้นที่ สำหรับวิธีการวิเคราะห์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากภาคสนาม เพื่ออธิบายเนื้อหาการวิจัยตามที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ของข้อมูลเป็นหลัก บนความถูกต้องความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบในการทำวิจัย หลังจากนั้นทำการสรุปผลการวิจัยและนำเสนอโดยการพรรณานาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 1) ยังขาดการตระหนักรู้ในพฤติกรรมที่แสดงออกต่อตนเอง การรับรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อ 2) เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพฤติกรรมนำเสนอตัวตนในสื่อออนไลน์อย่างเปิดเผยและไม่เหมาะสม ชีพชาบนวความคิดให้เป็นตะวันตก 3) เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีพฤติกรรมดิตยาเสพติดและการพนันฟุตบอล ขโมยทรัพย์สินเงินทองของบิดามารดา 4) และเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีพฤติกรรมอยู่ร่วมกันระหว่าง

เพศตรงข้ามในที่มีด ขับรถซ้อนท้ายหญิงชายดังสามีภรรยา ใช้ชีวิตร่วมกันในบ้านพักในขณะที่ยังไม่แต่งงาน การคบชู้สาวในพื้นที่สาธารณะ การสมสู่ และมีเพศสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม ของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดใช้แดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นดังนี้

1. การขาดการตระหนักรู้ในพฤติกรรมที่แสดงออกต่อตนเอง

ในสภาวะปัจจุบันประชาคมโลกทั้งหลาย กำลังวิ่งตามกระแสความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง มีทั้งคุณประโยชน์ และโทษ ขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความหนักแน่นของการศรัทธาต่อตัวตน และคำสอนของศาสนา แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ศาสนากลายเป็นทางเลือกสำหรับเยาวชนมุสลิมบางกลุ่มเท่านั้น มักจะให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่า จิตวิญญาณ นึกถึงผู้ทรงสร้างในวันที่ตัวเองต้องการความช่วยเหลือ เยาวชนบางกลุ่มละเลยการศรัทธาในวันที่พวกเขาติดำกับ เรื่องโลกปัจจุบัน สภาวะการณ์ดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่สำแดงออกว่าเยาวชนมุสลิมยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์ประกอบพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วยกับการรับรู้ การเรียนรู้การคิด สติปัญญา เจตคติอารมณ์ และความเชื่อ ซึ่งถ้าเยาวชนให้ความสำคัญกับลักษณะพฤติกรรมดังกล่าว จะทำให้เยาวชนทราบ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับชีวิตตัวเองมากขึ้น รับรู้ว่าเกิดมาจะต้องดำรงตนอย่างไรในฐานะที่เป็นบ่าวของพระองค์ และในฐานะพลเมืองของโลก เรียนรู้และเข้าใจถึงการมีชีวิตอยู่ รู้จักการวางแผนการดำรงชีวิต รู้จักการวิเคราะห์สังเคราะห์ มีสติปัญญา ที่สามารถเอาตัวรอดในสังคม มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง และมีความเชื่อถึงการมีชีวิตเพื่อกลับไปยังพระองค์ผู้ทรงสร้าง

จากความสำคัญดังกล่าว ถ้ากลุ่มเยาวชนมุสลิมได้ทราบถึงองค์ประกอบพฤติกรรมข้างต้นจะช่วยให้สามารถดำรงตนในฐานะมุสลิมที่มีชีวิตตามวิถีอิสลามได้เป็นอย่างดี อันเนื่องจากการ ตระหนักรู้ถึงองค์ประกอบพฤติกรรมดังกล่าว เยาวชนมุสลิมจะสามารถรับรู้ตระหนักรู้ ในองค์ประกอบของพฤติกรรมในตัวตน เขาจะสามารถควบคุมตัวตนในหนทางที่ดีได้ ดังที่นักการศึกษาได้ให้ความเห็นว่าถ้าเยาวชนมุสลิมได้เข้าใจตัวเองจากภายในจะทำให้เขารู้จักการตระหนักรู้ถึงเป้าหมายในการดำเนินชีวิต นั่นคือใช้ชีวิตในโลกนี้บนพื้นฐานของอิสลามเพื่อกลับไปยังสรวงสวรรค์ของพระองค์ ซึ่งยังสอดคล้องกับ นักวิชาการด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้กล่าวว่า การรับรู้ตัวตนจากภายในจะทำให้เขาเข้าใจถึงที่มาที่ไปของชีวิต รับรู้ว่าเขาใช้ชีวิตในแต่ละวันเพื่อใคร และสุดท้ายจะใช้ชีวิตได้อย่างไร ถ้าเขาได้เห็นความสำคัญตรงนี้ทำให้เขามีพฤติกรรมที่แสดงออกมาในทางที่ดี ในทางกลับกันเหมือนเยาวชนบางกลุ่มใช้ชีวิตวันวันโดยไม่มีคุณค่า ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เด็กพวกนี้จะไม่เข้าใจตัวเอง สุดท้ายก็จะติดยาเสพติดบ้าง เด็กเร่ร่อนบ้าง ยิ่งอยู่ในชุมชนที่มียาเสพติดกระจายมาก ๆ ทำให้เขาง่ายต่อการถูกชักชวนเข้าไปในกลุ่มคนเหล่านั้นในขณะที่อิสลามนั้นได้ให้ความสำคัญกับการใช้สติปัญญาดังที่ได้กล่าวในหนังสือเรื่อง Manusia dan Islam เป็นหนังสือที่ถูกเขียนเป็นภาษามลายู เขียนโดย Din (2015, p.45) ซึ่งมีข้อความตอนหนึ่งว่า อิสลามนั้นไม่ใช่เพียงแค่ให้มนุษย์มีเพียงแค่ศาสนาที่ตัวเองนับถือ แต่ศาสนาอิสลามจะมีความหมาย และทรงคุณค่ามากขึ้น ถ้ามนุษย์ได้ดำรงตนปฏิบัติตามหลักการของอิสลาม รู้จักการไตร่ตรอง รับรู้ตัวตนในฐานะผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม และชีวิตของเขาที่จะอยู่ภายใต้กรอบของบทบัญญัติอิสลาม นอกจากนี้ด้านกลุ่มเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ได้ให้ความเห็นต่อลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการประชุมระดมความคิดเห็นตอนหนึ่งว่า การขาดการรับรู้ ขาดการเรียนรู้ การคิดไตร่ตรองการไม่ควบคุมอารมณ์ และไม่เชื่อมั่นในอิสลามของเยาวชน ถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามที่เกิดขึ้นจากภายในตัวตนของเขาเช่นกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างไม่พึงประสงค์ ซึ่งอิสลามก็ไม่สนับสนุนเช่นกัน สรุปได้ว่าการไม่ตระหนักรู้ในองค์ประกอบของพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้ การคิด สติปัญญา เจตคติ อารมณ์ และความเชื่อล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามที่แสดงออกมาจากภายในสู่ภายนอก

2. การนำเสนอตัวตนของมุสลิมในสื่อออนไลน์ แนวความคิดการทำให้เป็นตะวันตก

ความเลวร้ายในสังคมปัจจุบัน เราสามารถระบุภัยอันตรายที่หลากหลายที่กำลังสืบคลาน คุณคามเยวชนมุสลิมได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นระบบการศึกษา การดูแลของครอบครัว การจัดการองค์ความรู้ การบริหารงานของภาครัฐ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ที่เปลี่ยนไปจากเดิม ปรากฏการณ์ดังกล่าว เพียงพอที่ทำให้เยวชนเกิดความสับสนในการดำรงชีวิต อาจจะทำให้พวกเขาหันเหออกจากศาสนา และหลักการอิสลามที่ถูกต้อง อันเนื่องจากขาดความรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตในหลักการของอิสลามที่ถูกต้อง ขาดการตระหนักรู้ ขาดการควบคุมตนเองให้อยู่ภายใต้หลักการของอิสลามอย่างแท้จริง อาจจะทำให้ไปสู่การหันเหต่อศาสนา นำไปสู่การปฏิบัติตนนอกวิถีของอิสลาม

ลักษณะพฤติกรรมหนึ่งที่สังคมกำลังพุดคุยในโลกปัจจุบัน คือการนำเสนอตัวตนของมุสลิมในสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะมุสลิมะห์ หรือสตรีมุสลิมที่นำเสนอตัวตนทางสื่อออนไลน์ จนทำลายและเสื่อมเสียความเป็นมุสลิม เพราะความจริงแล้วมุสลิมะห์ที่ไม่สามารถอดวอดโหมของนางได้ ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ (ซบ) ได้ทรงดำรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานตอนหนึ่งว่า “และจงอย่าเที่ยววอดความสวยงาม เฉกเช่นการวอดความสวยงามแห่งสมัยยุคก่อนหน้านี” (อัลกุรอาน : ซูเราะฮ์ อัลอะห์ซาบ อายะห์ ที่ 33) พระองค์ทรงห้ามมุสลิมะห์เปิดเผย หรือวอดความสวยงามให้เพศตรงข้าม และส่งสิ่งใช้บรรดาผู้ศรัทธาให้กัมหน้าสายตาลงต่ำไม่ให้แลมองผู้ชาย ฉะนั้นมุสลิมะห์ที่ลงรูปใบหน้าของตัวเองในเฟสหรือในสื่อออนไลน์ จะเท่ากับนางสร้างความเดือดร้อนให้กับศาสนาตัวตนและสังคม (Language Center, 2014, p.6) นอกจากเรื่องการนำเสนอตัวตนทางสื่อออนไลน์ของมุสลิมแล้ว รองลงมาคือแนวความคิดการทำให้เป็นตะวันตก เป็นการทำสงครามทางอารยธรรมทางความคิดที่ตะวันตกได้พยายามเผยแพร่ไปทุกหนแห่งในโลกมุสลิม ซึ่งการทำสงครามนี้มีความรุนแรงมากกว่าการใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ แต่กลับใช้แนวการดำเนินชีวิต หรือการดำรงชีวิตแบบตะวันตกเข้ามาแทรกแซงในวิถีการดำรงชีวิตเดิมของอิสลามโดยเฉพาะรูปแบบการดำรงชีวิตตะวันตกที่แทรกเข้ามาในภาพยนตร์ ศิลปะวรรณคดี จริยธรรม ปรัชญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของเยวชนมุสลิมอย่างเห็นได้ชัด ดังที่กลุ่มเยวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ให้ข้อมูลจากการประชุมระดมความคิดเห็นว่า ปัจจุบันเยวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตแบบทันสมัย ลืมความเป็นหลักการอิสลาม เช่นการแต่งกายของสตรีที่รัดรูปเห็นสัดส่วน โชว์รูปร่าง ไม่ใส่ผ้าคลุม เพื่อแสดงให้คนอื่นเห็นว่า เขาเป็นคนตามแฟชั่นสมัยใหม่ ไม่ได้อยู่ในกรอบเดิม ๆ ในขณะที่เยวชนบางกลุ่มมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในการประชุมความคิดเห็น คือ อิสลามนั้น จะต้องดำรงชีวิตให้อยู่ภายใต้โลกนี้ได้ แต่ให้อยู่ในครรลองของอิสลาม ไม่ใช่การใช้ชีวิตในรูปแบบตะวันตก มุสลิมมีรูปแบบการดำรงชีวิตมาจากคำสอนของอัลกุรอาน และคำสอนของท่านศาสดา ด้านนักวิชาการอิสลามจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์กล่าวว่า อันความเป็นจริงแล้วแนวความคิดที่เลียนแบบตะวันตกเป็นอันตรายต่อประชาชาติอิสลามพวกเขาไม่ได้ใช้อาวุธอะไรมากมายแต่แนวคิดตะวันตกจะใช้วิธีนุ่มนวล ในการยึดครองหัวใจของมุสลิม จนสามารถหลอกลวงมุสลิม ซึ่งกลุ่มคนอันดับแรกแรกของการยึดครองหัวใจ คือมุสลิมหนุ่มสาวที่ไม่มีหลักความเชื่อที่เข้มแข็ง และไม่มีป้อมปราการ คือหลักการศรัทธาที่ถูกต้อง บุคคลเหล่านั้นจะง่ายต่อการชักจูงถูกดึงดูดด้วยความงดงามที่ซึมแทรกเข้ามา ผ่านความเจริญรุ่งเรืองของเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน

นอกจากความคิดการทำให้เป็นตะวันตกแล้ว ยังมีอีกหนึ่งประการ ที่เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกในสังคม และพื้นที่สาธารณะของเยวชนมุสลิมคือ เยวชนมุสลิมติดยาเสพติด โดยเฉพาะในพื้นที่เขตชุมชนรอบมหาวิทยาลัย และชุมชนชนบทห่างไกลจากความเจริญ เช่นพื้นที่ไฟฟ้าไม่สว่างง่ายต่อการค้าขายยาเสพติด การรวมกลุ่มของผู้ยากติดยาเสพติด เยวชนส่วนใหญ่ตามเพื่อนถูกชักชวนเข้าไปในกลุ่มติดยาเสพติด โดยเฉพาะในกระท่อมที่ปัจจุบันมีเกือบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่า ยาเสพติดประเภทใบกระท่อมสามารถหาซื้อง่ายในชุมชน มีราคาซื้อขายไม่แพงเกินกำลังที่จะซื้อ ซึ่งบางคนติดยาเสพติดเพราะเพื่อระบายความกดดันจากความสิ้นหวังในชีวิต ไม่มีงานทำ มีปัญหาทางครอบครัว ไม่พอใจกับสภาพชีวิตที่เป็นอยู่ บวกกับความตึงเครียดของสถานการณ์ในปัจจุบันส่งผลต่อการดำเนินชีวิต

3. พฤติกรรมที่แสดงออกต่อครอบครัว

ครอบครัว นับว่าเป็นสถาบันแรก ที่มนุษย์ต้องพบเจอตั้งแต่วัยเด็ก มนุษย์ทุกคนจะต้องผ่านการบ่มเพาะจากสถาบันแรกของชีวิตที่เรียกว่า ครอบครัว หนังสืออิสลามและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Islam and sustainable development) เป็นงานเขียนของ Jayyousi (2016, p.45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวในอิสลามในหนังสือตอนหนึ่งว่า ครอบครัวคือระบบโครงสร้างทางสังคมที่สำคัญที่สุดในอิสลาม และเป็นจุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ในการดำเนินวิถีชีวิตของมนุษย์ รวมไปถึงถึงครอบครัวเป็นความรับผิดชอบสำคัญต่อการดำเนิน และการดำรงชีวิต หรือการดำรงอยู่ของศาสนา แต่เป็นที่น่าเสียดายยิ่งนัก ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของเยาวชนมุสลิมที่มีต่อครอบครัวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า กลุ่มเยาวชนมุสลิมบางส่วนปฏิบัติตนต่อครอบครัวยังไม่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือวิถีของอิสลาม คือทำให้พ่อแม่เสียใจหรือเสียหน้าตา เนื่องจากคำพูดการปฏิบัติตัวของบุตร หรือพฤติกรรมที่แสดงออกมามีการดัดข้อทะเลาะวิวาท หรือขึ้นเสียงต่อหน้าพ่อแม่ มีการกล่าวคำว่า “อูฟ” หรือไม่ทำตามคำสั่งใช้ของบิดามารดา บางคนมองพ่อแม่ด้วยหางตาหรือมองด้วยสายตาที่แสดงความไม่พอใจ คำบิดามารดาทั้งทางตรงและทางอ้อม บ้างก็นำสิ่งที่หะรอม หรือสิ่งที่ถูกห้ามในอิสลามเข้ามาบริเวณบ้าน และบางคนรู้สึกอับอาย หรือกระดากใจจะแนะนำพ่อแม่ให้คนอื่นรู้จัก บางครั้งก็ไม่ยอมรับว่า เป็นพ่อแม่ของตัวเอง เนื่องจากพยายามปิดบังรากเหง้าของตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดความอับอาย บางคนยังมีขโมย ทรัพย์สินเงินทองของบิดามารดา ซึ่งจะปรากฏกับบุคคลที่ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก พวกเขาเหล่านี้จะไม่ได้รู้สึกว่าจะอะไรคือความดี ความชั่ว ซึ่งจะนำไปสู่การทำร้ายร่างกายของบิดามารดาเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวนั้นก็เริ่มจากการบ่มเพาะของครอบครัวเช่นเดียวกัน จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาพฤติกรรมแรกเริ่มของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Laeheem (2008, p.210) ที่พบว่า ถ้าเยาวชนมุสลิมไทยได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิสลามอย่างเคร่งครัด มีความรู้ในระดับสูง และมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัดเป็นประจำ ก็จะทำให้เยาวชนไทยมุสลิมมีโอกาสน้อยมาก ที่มีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับอิสลาม ด้าน นาย รุสลาน แวมะจิ (สัมภาษณ์วันที่ 9 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “ครอบครัวนอกจากจะเลี้ยงดูแล้ว จะต้องเข้าใจและรับรู้ถึงพฤติกรรมของลูกตัวเองอย่างแท้จริง ไม่สามารถรับรู้ความจริงจากลูกอย่างเดียว แต่ต้องฟังผู้อื่นที่มากบอกกล่าว ถึงพฤติกรรมของลูกตัวเองด้วยเช่นกัน อย่าเพิ่งด่วนวิเคราะห์ความหวังดีของผู้อื่น อย่าเพิ่งด่วนตัดสินกล่าวใส่ร้ายป้ายสี เพราะสุดท้ายแล้วอาจจะสายไปต่อการแก้ปัญหาของลูกตนเอง ครอบครัวจะต้องยอมรับถึงพฤติกรรมบางอย่างของลูกตัวเอง เพราะบางอย่างคนอื่นรู้แต่เราอาจไม่รู้ เป็นข้อมูลที่ตนเองมองไม่เห็น แต่คนอื่นเค้าเห็น ผู้ปกครองต้องมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น” จากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีโจเซฟ ลุฟท์ (Joseph Luft) และแฮร์รี่ อินแกรม (Harry Ingham) Luft & Ingham (1961, p.6-7) ที่เรียกว่าทฤษฎีหน้าต่างโจฮารีหรือทฤษฎีหน้าต่างหัวใจของโจฮารีซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งแสดงให้เห็นถึง การตระหนักรู้ตนเองของบุคคลในสถานการณ์ที่แสดงพฤติกรรมติดต่อกับบุคคลอื่น นั่นก็คือก่อนที่บุคคลจะยอมรับผู้อื่นได้นั้น จำเป็นที่บุคคลจะต้องรู้จักและยอมรับตัวเองเสียก่อน

4. พฤติกรรมที่แสดงออกในสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา เช่นโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญ ที่สังคมยังให้ความสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นพื้นที่ของการบ่มเพาะพฤติกรรมมนุษย์รองลงมาจากสถาบันครอบครัว ซึ่งสถาบันการศึกษากลายเป็นพื้นที่ของการพัฒนามนุษย์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการดำรงชีวิตและทักษะวิชาชีพ โดยมีครูหรืออาจารย์เป็นศูนย์กลางในการสื่อสารองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านกระบวนการสอนที่หลากหลาย ผู้ที่ประสบความสำเร็จในโลกนี้ มีจำนวนมากจะต้องผ่านพื้นที่เหล่านี้ ก่อนไปใช้ชีวิตจริง อิสลามจึงให้ความสำคัญต่อสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก ต้องเคารพครูบาอาจารย์ ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร และประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา หรือของสังคม แต่เป็นที่น่าเสียดายยังพบว่า ปัจจุบันยังมีนักเรียน นักศึกษา บางกลุ่ม ที่ยังประพฤติปฏิบัติไม่ดีต่อครู หรือผู้ให้ความรู้ จากข้อมูลการประชุมความคิดเห็นของเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดใช้แดนภาคใต้ พบว่านักเรียนบางส่วนในโรงเรียนประพฤติตนไม่ดีต่อ

ผู้สอน คำว่าคุณครู ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แต่งกายผิดกฎระเบียบตั้งแต่หัวจรดเท้า โดยเฉพาะนักเรียนมุสลิมที่ยังพบว่าใส่กางเกงขาสั้นเข้าเรียนทั้ง ๆ ที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมุสลิมใส่ยาวเพื่อตอบโจทยวิธีการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ยังมีนักเรียนที่ไม่ได้ใช้โอกาสนั้นอย่างเต็มที่ อันเนื่องจากการให้ความสำคัญ และการตระหนักรู้ในการศรัทธาต่ออิสลาม นอกจากนี้เยาวชนมุสลิมในสถาบันอุดมศึกษายังพบพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องหลายประการโดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันระหว่างเพศตรงข้ามในที่มืด ขับรถซ้อนท้ายหญิงชายดังสามภรรยา ไปดูหนังตามโรงภาพยนตร์สองต่อสอง บ้างก็ใช้ชีวิตร่วมกันในบ้านพักในขณะที่ยังไม่แต่งงานตามหลักของอิสลาม ดังที่ นายอับดุลเลาะ มามนะ (สัมภาษณ์วันที่ 9 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ว่า “ตั้งแต่ผมมาอยู่ที่รอบมหาวิทยาลัย ผมเห็นนักศึกษาหญิงชายอยู่ด้วยกัน ไปไหนมาไหนเหมือนสามีภรรยา คือตอนแรกเข้าใจว่าแต่งงานแล้ว ที่ไหนได้ เขาไม่แต่งงาน บางคนก็เคยได้ยินนะว่าอยู่กันจนท้องก่อนแต่งก็มี คือรู้สึกอายมากบางทีมุสลิมเราทำกันแบบนี้ยิ่งที่เราอยู่ส่วนใหญ่เป็นมุสลิมแต่ไม่ช่วยกันดูแล” ด้านนายอัมราน มานี (สัมภาษณ์วันที่ 9 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า “เราจะเห็นหญิงชายตามรั้วมหาวิทยาลัยเป็นคู่ ๆ เหมือนสามีภรรยาเป็นจำนวนมาก เพราะสังคมไม่ได้ช่วยกันดูแล และอีกอย่างเขาได้รับอิสระจากครอบครัว อยู่ห่างครอบครัวครอบครัวจะไม่ทราบว่าคุณอยู่กับใคร บางทีก็เคยได้ยินว่าท้องก่อนแต่ง” ด้านนายอับดุลมานาน อาแวมานี (สัมภาษณ์วันที่ 9 กันยายน 2560) นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ว่า “เวลาไปทำ ทำค่ายของนักศึกษาเขาจะอยู่แบบปะปนกัน ไม่มีขอบเขตทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่มุสลิม ไม่ใช่เราปิดกั้นแต่เราป้องกันการเกิดพิศนัยเหมือนที่เราเห็น ๆ คือท้องก่อนแต่งก็มี สุดท้ายมันจะเป็นปัญหาต่อตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวม”

5. พฤติกรรมที่แสดงออกในพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ทางสังคม ที่ถูกพัฒนาขึ้นจากประเด็นปัญหาทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ และถูกตีแผ่แลกเปลี่ยนกันในพื้นที่สาธารณะ นำไปสู่การรับรู้ร่วมกันและนำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมของสาธารณชน พื้นที่สาธารณะจึงเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การสร้างความรู้สึกเป็นส่วนรวมและผลประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน พื้นที่สาธารณะได้ถูกอธิบายจากสังคมว่าเป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม กล่าวคือ รูปธรรมของพื้นที่สาธารณะนั้นเป็นพื้นที่ทางกายภาพที่กำหนดขอบเขตไว้อย่างแน่นอน เช่นสนามฟุตบอล สนามพักผ่อน สวนสาธารณะ โรงหนัง มัสยิด เป็นต้น ส่วนพื้นที่นามธรรม เช่น สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มภาคประชาสังคม หรือพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ด้านผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการมีพื้นที่สาธารณะสำหรับเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคงน้อยไม่สามารถสร้างมุมมองหรือทัศนคติต่อการพัฒนาตัวเอง ดังบทสัมภาษณ์นายมุฮัมมัด โต๊ะมา (สัมภาษณ์วันที่ 9 กันยายน 2560) กล่าวคือ “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมของเด็กต้องหะอะไรเพิ่มเติมนะในชุมชน เพราะเห็นแล้วน้อยมาก เด็กก็ไม่รู้จะไปอยู่ไหน บางทีไฟมืดบ้างในชุมชน เด็กก็จะเกิดกลุ่มก้อนอยู่ด้วยกันแล้วบางทีพวกเขาก็กินใบกระท่อม ส่วนพื้นที่ในชุมชนเวลากลางคืน มันมืดก็ง่ายต่อการรวมตัวของเด็ก ๆ อาจจะรู้เลยว่าเขาทำอะไรบางกลุ่มก็ติดยานะ” ด้านนายอาดอนัน มะสา (สัมภาษณ์วันที่ 10 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า “ในหมู่บ้านเด็กไม่ค่อยอ่านหนังสือ เพราะชุมชนที่ติดขึ้นจากการพัฒนาที่ดี เราควรสนับสนุนให้เยาวชนอ่านหนังสือให้เยอะ มีที่อ่านหนังสือสามารถร่วมสนุกกับเรื่องราวของการอ่านหนังสือในห้องสมุดด้วย” ในขณะที่พื้นที่สาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการเรียนรู้เพื่อเด็กและเยาวชนก็ยังคงกลายเป็นพื้นที่คบซู่สาว ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเยาวชนมุสลิมในพื้นที่เองยังคงต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมวิธีการใช้พื้นที่สาธารณะ และไม่กระทำหรือประพฤติดนที่ผิดประเพณีในพื้นที่สาธารณะ ดังที่นายสามะแอ กือแล (สัมภาษณ์วันที่ 10 กันยายน 2560) ผู้ปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้เยาวชน ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ กล่าวว่า “การจัดวางพื้นที่สาธารณะเหมือนที่เราเนี่ยะ เราตอนแรกเราไม่คาดคิดเลยว่าจะมีเด็กบางคนก็นั่งจับกัน มานั่งนอนในห้องสมุด หรือบางคนในห้องน้ำ ซึ่งเราก็จะต้องหาวิธีแก้ปัญหากัน ฉะนั้นพื้นที่สาธารณะจะต้องออกแบบให้ถูกต้อง อย่ามิดชิดเพราะว่าเด็กเค้าก็จะหาพื้นที่ที่รู้สึกปลอดภัยไม่ต้องหลบหน้าคนอื่น” ด้านนางสาวกามาเลีย สือแม (สัมภาษณ์วันที่ 10 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ว่า “สวนสาธารณะในความคิดของผู้ใหญ่ก็ถือเป็นพื้นที่ผ่อนคลายแต่ในความคิดของคนบางกลุ่มของเยาวชน คือพื้นที่นัดพบกัน ยิ่งในช่วงกลางคืนก็จะมี เช่น ริมต้นไม้ก้อนหินแบบนี้ ลานก้อนหินที่เราเห็น ๆ ในเมืองยะลาเราก็คิดว่าพื้นที่ตรงนั้นมันมีคนมาเล่น การจัดการตรงนี้เราจะต้องช่วยกันดูแล เพราะว่าเวลามีพื้นที่แบบนี้เยอะ ๆ มันทำให้เป็นพื้นที่ของการนัดพบกัน ยิ่งกับโลกปัจจุบันที่สื่อสารกันง่ายขึ้น แคนัดพบกันก็จบแล้ว” ด้านนายการุณ หะยีหามะ (สัมภาษณ์วันที่ 10 กันยายน 2560) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “วันนี้มองว่าพื้นที่สาธารณะเด็กไม่ยอแล้วพื้นที่สาธารณะกลายเป็นแหล่งอบายมุขชั่วร้ายเรื่องของเช็กส์ เรื่องของยาเสพติด เป็นพื้นที่ของการรวมตัวของวัยรุ่น แล้วเค้าก็จะทำอะไรของเค้าไป เสร็จทีนี้สิ่งที่เราจะต้องทำต่อก็คือ ต้องหาคนดูแลพื้นที่นั้น ๆ ห้ามปล่อยแบบไม่มีคนดูแลเอง ก็จะต้องเรียกมาตักเตือน แม้แต่ในชุมชนเอง ที่ผมอาศัยอยู่ตอนนี้ถ้าหากว่าเห็นที่มีด ๆ เราอย่าคิดว่ามันเป็นพื้นที่ปลอดภัย มันเป็นที่ของการเจอกันนัดกันกับเด็กวัยรุ่นหนุ่มสาวเดี๋ยวนี้” จะเห็นได้ว่าการมีพื้นที่สาธารณะสำหรับเยาวชนนั้นถือเป็นเรื่องดี เพื่อสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัย ผ่อนคลาย แต่การออกแบบพื้นที่สาธารณะก็จะต้องถูกออกแบบเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงทางด้านการมีเพศสัมพันธ์ หรือการคบชู้สาวในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งจะนำไปสู่แหล่งอบายมุขชั่วร้าย เรื่องเพศสัมพันธ์ เรื่องของยาเสพติด และนำไปสู่การมีสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ต้องมีการปรับปรุงพื้นที่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำไปสู่พื้นที่ที่สันติสุขทั้งกายภาพและจิตวิญญาณ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลามของเยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดข้อค้นพบถึงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม เยาวชนมุสลิมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดการตระหนักรู้ในพฤติกรรมที่แสดงออกต่อตนเอง นำเสนอตัวตนในสื่อออนไลน์อย่างเปิดเผยและไม่เหมาะสม มีแนวความคิดการทำให้เป็นตะวันตก ดิฉันาเสพติดและการพนันฟุตบอล ขโมยทรัพย์สินเงินทองของบิดามารดา อยู่ร่วมกันระหว่างเพศตรงข้ามในที่มืด ขับรถซ้อนท้ายหญิงชายดังสามภรรยา ใช้ชีวิตร่วมกันในบ้านพักในขณะที่ยังไม่แต่งงาน มีเพศสัมพันธ์ และการคบชู้สาวในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ถ้าทุกฝ่ายสามารถจับมือร่วมพูดคุยอย่างมีระบบผ่านวิถีวิทยาการวิจัยที่ถูกต้องจะสามารถสร้างรูปแบบการพัฒนาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบมีส่วนร่วมและนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานทุนทางสังคม ศาสนา การศึกษา ชุมชน และครอบครัวได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- Din, H. (2015). *Manusia dan Islam* (Vol. 2). Dewan Bahasa dan Pustaka, Kementerian Pendidikan Kuala Lumpur, Malaysia.
- Laeheem, K. (2017). *Muslim youth and islamic behavior*. Bangkok: O.S. Printing house. (in Thai)
- Laeheem, K. (2008). Risk factors affecting aggressive behavior of Thai muslim youth. *NIDA Development Journal: Journal of Developmental Science*, 51(3), 59-90. (in Thai)
- Language Center. (2014). *Under the shade of Islam*. Year 10 Issue 119 (June 2014). Bangkok: Pimlak. (in Thai)
- Luft, J. & Ingham, H. (1961). The johari window. *Human Relations Training News*, 5(1), 6-7.
- Jayyousi, O. (2016). *Islam and sustainable development*. USA: Routledge YayLor & Francis Group.

บุคลากรกรม

สามะแอ กือแล (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ TK Park Yala. เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560.

กามาเลีย สือแม (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ TK Park Yala. เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560.

มูฮำหมัด โต๊ะมา (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ร้านเบอร์เกอร์มีหวัง ปัตตานี. เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560.

การุณ หะยีหามะ (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปัตตานี. เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560.

รุตาน แวมะจิ (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ถนนรูสะมิแลปัตตานี. เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560.

อับดุลมานาน อาแวมานิ (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ หน้าอบต.รูสะมิแล ปัตตานี. เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560.

อับดุลเลาะ มามนะ (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ TK Park Yala. เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560.

อัมราณ มานิ (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ถนนรูสะมิแล ปัตตานี. เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560.

อาดืออนัน มะสา (ผู้ให้สัมภาษณ์). อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (ผู้สัมภาษณ์). ที่ วิทยาลัยชุมชนจังหวัดปัตตานี. เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560.